

*Вітрець теплом із півдня віє,
і день під сонцем половіє*

Так образно написав один український поет ще на початку п'ятдесятих минулого сторіччя. Звичайно ж, цю поетичне метафору ми добре розуміємо, споглядаючи наприкінці червня, спекотного літнього дня, як половіють на околицях наших сіл поля пшениці, ячменю, овесу. Настала переджнивна пора.

За оперативними даними фітосанітарного стану злакових культур, саме нині – велика загроза від різного ґтибу шкідників доскочу поласувати доброю часткою

майбутнього врожаю, і це попередження, що потрібно негайно протидіяти потенційній біді. Добрі господарі, втім, і самі це добре знають. Єдине і велике їхнє бажання – дощук б ще хоч тришки: волога потрібна для ваговитості колоса. Поки що синоптики у своїх прогнозах обіцяють лише пекуче сонце. У природи свої «плани». Тому доречно пригадати слова відомого селекціонера Івана Мічуріна: «Ми не можемо чекати милості від природи, взяти їх у неї – наше завдання».

Спостерігав Павло СТЕПАНЬ.

Сила протидії

СВОЄРІДНО та децю несподівано фермери Придніпров'я відзначили своє професійне свято. Саме 19 червня, коли більшість їх колег приймали вітання з нагоди Дня фермера, вони вийшли на акцію протесту під стіни місцевих судів і тим самим довели – стоятимуть до останнього і не віддадуть на поталу злочинцям фермерське господарство «ДАР». А також так вшанували в цей день світлу пам'ять свого колеги – Василя Юрійовича Дарадуди, засновника «ДАРу», який поклав життя на розвиток фермерства на Придніпров'ї.

Читайте стор. 2

Про внесення змін до Податкового кодексу

3 законопроекти щодо сільгоспкооперативів

У Верховній Раді зареєстровано законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сільськогосподарських кооперативів», розробка якого була ініційована Всеукраїнською аграрною радою (ВАР), Асоціацією виробників молока та Асоціацією «Свинарі України». Про це повідомив заступник голови ВАР Михайло Соколов.

«Для наших асоціацій – ВАР, АВМ, АСУ – першочерговим є стабільний і сталий розвиток кооперативів, на жаль, інститут економічних

взаємовідносин залишається вкрай слабко розвиненим в Україні, на відміну від країн ЄС, Канади та США. Україні необхідне комплексне вдосконалення національного законодавства у сфері кооперативів. Тому ми виступили ініціаторами розробки відповідних законопроектів. У результаті ФАО та ЄБРР профінансували відповідний проект, наслідком чого стала нова редакція Закону про сільськогосподарську кооперативів», - поінформував Михайло Соколов.

Нагадаємо, що 31 травня за ініціативи ВАР, АВМ і АСУ вже було зареєстровано проект Закону про сільськогосподарську кооперативів № 6527. У березні профільний комітет Верховної Ради з питань соціальної політики зайнятості та пенсійного забезпечення прийняв рішення рекомендувати парламенту прийняти Трудовий кодекс України (ТКУ) в другому читанні в редакції комітету. У схваленій до другого читання редакції підтримані підготовлені ВАР поправки, якими з проекту Кодексу повністю виключається глава 4 «Особливості трудових відносин членів виробничих кооперативів», положеннями якої члени виробничих кооперативів по суті прирівнювалися до найманих працівників.

Прес-служба Асоціації «Свинарі України».

Альтернатива у Шульгівки! у фокусі дня

Кілька років тому оспіваний Василем Перетятком й іншими поетами Придніпров'я благословений шульгівський край став центром протистояння місцевих жителів, мешканців дачних селищ і товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-будівельна компанія «Агропромінвест», дочірньою компанією «Агро-Овна».

Несподіване рішення аграрного холдингу побудувати потужний норковий комплекс на 44 гектарах поруч із Шульгівкою, «підтанцьоване» владою, викликало велике занепокоєння в петриківському краї, були численні акції протесту.

Одна з них - 8 серпня 2014 року - навіть закінчилася звірячим побиттям мітингувальників, у яких практично силоміць відбирали їхні пастівники, чисті води і повітря. Як не дивно, організували насилля директор «Агропромінвесту» Євген Сідаш та головний інженер Микола Самойленко, люди, які набились селянам в сусіди. Внаслідок побійща дев'ять чоловік з травмами різної тяжкості потрапили до лікарень Кам'янського, ще більше людей обмежилися домашнім лікуванням. Відтоді правоохоронці, за словами потерпілих, і досі всіляко зволікають з передачею матеріалів кримінальних проваджень до суду. Намагаючись спрямувати караючий меч Феміди в... напрямку селян! Дійсно, як за майже три роки (!) не зібрати доказів кримінальної події, відео з якої одразу викладене в Інтернет, і є кілька десятків свідків, серед яких і петриківські мільйонери?

Продовження - стор. 3

ТОВ ТГ «Альбатрос» - вітчизняний виробник покрівельних матеріалів і фасадних систем, 18 років на ринку України - випускає більше 50 видів будівельної продукції:

МЕТАЛОЧЕРЕПИЦЯ АЛЬБАТРОС™; Z - Lock™
ПРОФНАСТИЛ (8; 20; 44; 57; 75 мм)
ВОДОСТІЧНІ МЕТАЛЕВІ СИСТЕМИ АЛЬБАТРОС
ФАСАДНІ КАСЕТИ, ФАСАДНІ ПАНЕЛІ
СПЕЦПРОФІЛІ І ЕЛЕМЕНТИ (підконструкція)
ГПСОКАРТОННІ ПРОФІЛІ І асортименті
ГАРЯЧЕКАТАНІ І ОЦИНКОВАНІ ПРОФІЛІ: 3, SIGMA, U, Z

ПРОЕКТУЄМО, ВИРОБЛЯЄМО, МОНТУЄМО

(067) 975 41 83, (099) 649 13 22
м. Дніпро, вул. Будівельників, 60

ЧОРНИЙ МОРОК НАД СТЕПОМ

Читайте стор. 4-5

Розстріляним урожаєм 2016 року

покаялися захистити честь і гідність ФГ «ДАР» Новомосковського району
учасники попереджувальної акції спротиву 19 червня в Дніпрі, що відбулася
з ініціативи обласної Асоціації фермерів та приватних землевласників

Власники фермерських господарств, трудівники «Дару» і не тільки, представники депутатського активу та громадських організацій регіону - всі, кому не байдуже, яку землю плакаємо, проголосили рішуче „НІ!” беззаконню, що буває на рідних ланах, мов бур'яни в недбайливих господарів. Невже в нас нікому прополоти свою ж землю-годувальницю?..

Акція 19 червня - відповідь на запитання. Землю в нас є кому захищати! Зі знанням справи, як саме - в контексті сьогодення. Ганебної доби, коли право на землю просто беруть силоміць, а не доводять чесним трудом. Отак, як територію «Дару», - ледь не задарма та з присмаком крові...

Не коментую плакати, які читач уже проглянув і зробив певні висновки. Додам лише, що розгорнули їх активісти попереджувальної акції на проспекті Яворницького біля Шевченківського (донедавна Бабушкінського) районного суду, потому - в коридорі того суду, на ганк апеляційного обласного й у вестибюлі, під час розгляду справ у залі № 4 апеляційного... Марафон - не марафон, але дистанція вельми знакової відстані, старт якої битва за врожай «Дару» з пострілами, коли двох поранено, віру в закон і майбутнє заможного ФГ - убито?..

Нагадаємо: 3 серпня 2016 року помер Василь Дарадуда, який віддав фермерству чверть століття. «Дар» - творіння його рук і своєрідний заповіт, програма господарювання, сповнена любові до землі. Не висохли ще сльози рідних та близьких померлого, коли вже заридали жертви битви за врожай «Дару» і почалася боротьба за право ФГ на життя, що триває й досі.

Як сталося, що фермер-

ське господарство 3 вересня того ж 2016-го переписали на Владислава Іванченка, можна лише здогадуватися. Дмитро Дарадуда, син Василя Юрійовича, додає до того: можете уявити, мовляв, що господарство через два дні після того вже продали аж за... один млн. грн?

- Чесно кажучи, не можу.
- От хіба що - якусь техніку...
- Ні-ні, «Дар». Увесь Гаумуз!

Ірина, дружина Дмитра - невістка Василя Юрійовича, перелічує порушення закону під час передачі й продажу «Дару», що начебто на поверхні, але довести нічого не вдається - жодного рішення, що встановило б справжнього власника ФГ, судами жодної інстанції не прийнято. Владислава Іванченка закрили в буцегарні, бо він єдиний, хто реально причетний до злочину. Як свідок чи подільник, хай сам би вже й пояснив. Але суддя А. Леонов подбав про його «недоторканість».

Андрій Леонов не вийшов на проспект Яворницького до людей, які хотіли почути його відповіді на всі запитання, пов'язані з «Даром» та його нинішнім володарем Василем Кузнецовим, буцімто законним... Не забажав суддя спілкуватися з учасниками акції й у приміщенні суду. Кризь натовп миттєво, не всіма знаний та упізнаваний, прослизнув із залу засідань у свій кабінет - і вже в безпеці. Гучні вигуки «хабарник» та «злочинець» по вухах б'ють, але ж не травмують. Та й вуха можна затулити. Обіцянки люструвати ім'ям народу вражають хіба що не навчених натовпом, кризь який, виявляється, так легко прорватися...

А хіба не так?

Ось уже на місце прибув підполковник Микола Ткаченко,

Рупор правди гучно лунає під стінами суду.

Засідання суду зумисне зробили закритим, тому людям потрапити на нього зась.

начальник Шевченківського відділення поліції. На виклик 102. Роз'яснює, що зараз в суді - порушення громадського порядку, зриваються засідання... Лінія 102 минулого року, коли стріляли в людей, чомусь не спрацювала... А тут - вмиль.

Микола Ткаченко спостерігає, як люди поступово покидають приміщення суду.

Гнівне народне «Геть!» - то не до тих, кому тихо вдається маніпулювати статтями закону, перетворюючи злочинців на потерпілих і навпаки, а до нас, еге ж... І до нас ваїдлунням, а точніше - бумерангом вер-

тається щось таке на кшталт «Ганьба!» з отого коридору, звідки не впустили пікетувальників до залів засідань і затишних кабінетів, де твориться ота ганьба без мегафонів та галасу... Вам не подобається рішення суду, яке прийняв Леонов? Але ж ви подали, мовляв, апеляцію. Ваше право. Апеляційна скарга Іванченка не залишиться без відповіді, покладайте на те світлі надії. Рішення суду першої інстанції - ще не остаточний вирок. А те, що його перебування в «закритті» затягується штучно, щоб дозрів отой бідолаха до зміни власних

зізнань чи відмови, лише здогадки. Спробуйте-но довести!

Мені видається, що вигуки ніби розчиняються в якійсь імлі, кризь яку проходиш - і ніби нічого не сталося.

Мовчати в такій ситуації не можна, і посилювати невдоволення в «Дарі» небезпечно - була ж перша кров... Кому вистачить терпіння, мужності й сумління виграти в цій битві не суто за «Дар», а за землю? За право на неї чесного трударя?!

...Із апеляційного суду виходимо повільно, є про що подумати.

Депутат обласної ради Анатолій Гайворонський висловлює вдячність усім учасникам попереджувальної акції за небайдужість, уміння чітко сформулювати консолідовану громадську думку, що уособлює свідому громадянську позицію справжніх господарів землі. Адже злодії й хабарники програють, як не старалися б заради себе улюблених. Правда восторжествує. Бо вона проста й зрозуміла, як земля, що підтримує тих, хто їй слугує. Буде земля в нас, трударів, і - держава буде. На тому світ тримається.

Відразу пригадуються слова фермера Ярослава Куцака з Павлоградщини: мов мантру, повторює наша влада пораду людині розпорядитися своєю землею якнайпростіше, тобто - продати. А хіба людина не розпорядиться своєю землею якнайпорядніше, передавши її у спадок дітям та онукам? Ніхто краще за тих, хто працює на землі, не відчуває, що таке основа державності. Це ж насамперед, коли знаєш, якою землею простуєш до свого благополуччя. Своєю землею.

...Якщо програємо конкретний «Дар», то ладні зрадити й дари землі рідної в цілому.

Наталія АБРОСИМОВА.

КОМЕНАР адвоката Сергія Сироватки:

28 квітня ц. р. до Шевченківського (Бабушкінського) районного суду м. Дніпра надійшов обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 12016040350003741 відносно Іванченка Владислава Миколайовича, 21 квітня 1977 року народження, дії якого кваліфіковано як рейдерське захоплення ФГ «Дар» за ч. 3 ст. 206-2, ч. 1 ст. 358, ч. 4 ст. 358 КК України. Справа № 200/7271/17 розподілена з грубим втручанням до автоматизованої системи документообігу суду та передана у провадження судді Леонова А.А., що всіляко затягує, ускладнює судовий процес та створює штучні перепони для притягнення рейдера Кузнецова В.В та його спілників до кримінальної відповідальності.

Першим питанням, що вирішив суддя Леонов А.А., попри заперечення потерпілих подружжя Дарадуд, їх представників та прокуратури - це залучення як потерпілого одного з організаторів рейдерського захоплення ФГ «Дар» - Кузнецова В.В. потерпілим по кримінальному провадженню, беззаперечно прийнявши докази Кузнецова В.В. про нібито завдані йому збитки.

9 червня 2017 року суддя Леонов А.А. ухвалив слухати судові провадження у закритому режимі з метою захисту рейдера Кузнецова В.В. від погроз, які нібито

надходили на його адресу на першому судовому засіданні від обвинуваченого, Дарадуд та загону самооборони. Таким чином, жодний орендодавець ФГ «Дар» та житель Новомосковського району не має змоги безпосередньо спостерігати за судовим процесом у кримінальному провадженні.

За цих же підстав обвинуваченому Іванченку В.М., який зараз дає правдиві покази, обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою за клопотанням Кузнецова В.В., тим самим унеможлививши його участь у судових засіданнях та надання свідчень щодо обставин укладання незаконних угод на користь Дарадуд. Це зроблено винятково з метою тиску на Іванченка В.М. для того, щоб він змінив покази щодо дійсної ролі Кузнецова В.В. у рейдерському захопленні господарства. Крім того, суддя Леонов А.А. самотійно, всупереч встановленому КПК України порядку, відмовив у задоволенні заяви про відвід судді представника Дарадуд - адвоката Сироватки С.С. - з тих підстав, що він мав можливість приєднатися до виводу, заявленого Кузнецовим В.В., також суддя самотійно розглянув та відмовив у прийнятті заяв про відвід іншому представникові Дарадуд та самим потерпілим. На даний момент зібрано докази прямого зв'язку Кузнецова В.В. та судді Леонова А.А.

ВІД РЕДАКЦІЇ:
Від такого цинізму
й відвертого

«фабрикування» справи
перехоплює подих.
Та як би не намагалися
злодії у змові з
продажною суддівською
системою повернути все
на свою користь, правди
у мішку не втаїш.
Кузнецов і вся його
компанія, а найбільше
- ті «високі й
недоторкані», що стоять
за ним, і мов невидимі
ляльководи керують цим
зухвалим шоу, нагадують
приречених карасів з
виряченими від агонії
очима на розпеченій
сорородці...
Кінець їм буде! А правда,
переконані фермери,
проторить собі дорогу
крізь бруд, продажність
і підлість.

Продовження. Початок - стор. 1

«Експеримент у дусі радянських часів» триває

Особливе занепокоєння з приводу діяльності норкового комплексу, який за Постановою Кабінету міністрів України № 808 від 28 вересня 2013 року є «небезпечним хімічним об'єктом», висловлюють вчені, творці Національного природного парку «Орільський». Ось які аргументи наводить кандидат біологічних наук, провідний співробітник НДІ біології м. Дніпра Борис Баранівський:

- Ця територія знаходиться нижче рівня Кам'янського моря, що за кількості метрів. Уявіть лише, що може бути в разі прориву греблі... А ще там ґрунтові води з низьким рівнем стояння. У разі забруднення хімічними препаратами з ферми все потече до Кривця, тобто не уникнути забору забрудненої питної води для потреб велетенського Кам'янського. Поруч ще й кілька тисяч дачних будинків... Треба негайно зупинити цей небезпечний експеримент у дусі радянських часів. Хутрані підприємці не лише нехтують правами мешканців Дніпропетровщини на придатне для життя довкілля, а й залізли в інтереси майбутніх поколінь.

Це лише один вердикт відомого дніпровського науковця. Їх десятки, і жоден провідний вчений області і України не став до оборони небезпечного для селян промислового бізнесу. До речі, досі не проведені і громадські слухання щодо можливості будівництва фабрики, як це визначає «Положення про участь громадськості у прийнятті рішень в сфері охорони довкілля», затверджене Наказом Мінохорони навколишнього середовища України 16 грудня 2003 року за № 168. Зігноровані ця й інші рекомендації Робочої групи під керівництвом Олександра Капоровського при Дніпропетровській ОДА, напрацьовані впродовж кількох місяців взимку 2015-го саме для залагодження конфлікту. Гігантський експеримент, і справді гідний лише радянського минулого, продовжується. Торік наприкінці літа, коли на фермі число норки, за деякими даними, дійшло до ста тисяч, на прилеглий автодорозі Шульгівка – Кам'янське навіть в салоні рейсових автобусів та проїжджих автомобілів було чути різкий нестерпний сморід. Як впродовж дня працюють в таких умовах люди, неважко уявити. А як з діючою несприятливою розою вітрів жити мешканцям сусідніх будинків? Причому санітарні норми в Європейському союзі щодо таких об'єктів набагато суворіші українських. Отже, певна частина хат в Шульгівці знаходиться в забороненій санітарній зоні фабрики. До того ж в цьогорічному серпні число норки може перевищити торішні показники, адже будівництво другої черги комплексу триває повним ходом.

Альтернатива гігантизму

Між тим фахівці галузі зазначають, що у світі колишній попит на хутрові вироби знижується. До причин такого явища слід віднести насамперед потужний рух проти насилля над тваринами, дешеви́зна і висока якість штучних замінників хутра, пом'якшення клімату, надзвичайно

шкідливі для довкілля, передусім підземних вод, наслідки роботи норкових комплексів. Хутровий бізнес іде з Європи, де екологічне законодавство більш жорстке. Для прикладу, 18 травня німецький бундестаг проголосував новий законопроект, що може покласти край хутровій індустрії в Німеччині. В Україні цього ще немає, але все може змінитися доволі швидко. Та і де гарантія, що цей бізнес у майбутньому буде вічно прибутковим?

З другого боку наш уряд практично мало що пропонує звичайним селянам, власникам землі, в плані зайнятості. Ймовірний продаж землі, вочевидь, лише погіршить цю

зацію - фермера Юрія Лазура, бібліотекаря Шульгівської ЗОШ І-ІІІ ст. Наталію Нікітченко і голову «Шульгівської громади» Вікторію Льовкіну. Ось її коментар цікавого заходу:

- Такі поїздки надихають. Впродовж тижня ми вивчали досвід сіл, які «вирулили» і створили пристойні робочі місця своїм жителям на рідній землі. Побачили роботу молочарського кооперативу «Покрова» у Бродівському районі Львівської області. Це гірський віддалений район, але кооператив, що починався з 20-ти і зараз об'єднує понад 300 чоловік в 11 селах, дозволяє мати пристойну ціну за молоко і розвивати цей бізнес. Корови там випасають за допомогою

ративного руху – люди об'єднуються, а за основу мають і духовну складову, бо почасти започатковували все священики.

- Вікторіє Георгіївню, на західних теренах нашої держави сільський «зелений» туризм розвинений краще...

- Безперечно, людей в першу чергу приваблює чисте довкілля, цікаві природні ландшафти. Існує і взаємозв'язок - будь-які місцеві ініціативи краще йдуть тоді, коли є туристи. Людина не стільки хоче придбати продукт, як його історію, вона має бути впевнена в хорошій якості продукту. У Тернопільській області є село Лисятин, його жителі вирощують полуницю для фірми

біга», що означає «равлик». Тепер у селі, що знаходиться далеко між горами, проходить міжнародний фестиваль дитячих театрів за участі 16 колективів! А фінансується він, до речі, Швецією. Можете собі уявити, яка кількість туристів відвідає багатоденний захід, а отже, і дасть певний поштовх розвитку місцевої кооперації. Фестивалі, ярмарки, виставки і тому подібне є необхідною умовою розвитку краю.

- Торік 20 серпня в Шульгівці відбувся вже III-й етнофестиваль «Козацька толока», де численні присутні могли побачити і захоплюючі герці козаків Протовчанської паланки отамана Анатолія Ламзи, почути виступи самодіяльних колективів, поласувати смачною продукцією шульгівської кухні. Чого чекати вдячним відвідувачам популярного заходу цього року?

- Минулорічна третя «Козацька толока» відбулася підтримкою створення Національного природного парку «Орільський», привернення уваги громадськості до історико – культурної спадщини шульгівського краю як складової цього парку, розвитку «зеленого» туризму» тощо. «Шульгівська громада» прагне, щоб діти і дорослі бачили своє гідне майбутнє в рідній Шульгівці і не втікали з неї світ за очі, не поневірялися по світах. Маємо надію, що шульгівські діти з упевненістю дивитимуться в завтрашній день, господарюючи за прикладом батьків на рідній землі. Цього року «Козацьку толоку» проводити не будемо, наступного. Взимку відбулася «Масниця на Кучерявці», благодійна акція «Перший млинець зужма», провели навчання школярів та дорослих з роздільного збору сміття та енергоефективності. Відтепер будемо втілювати в життя все краще з побаченого на Львівщині та Закарпатті в кооперативному русі.

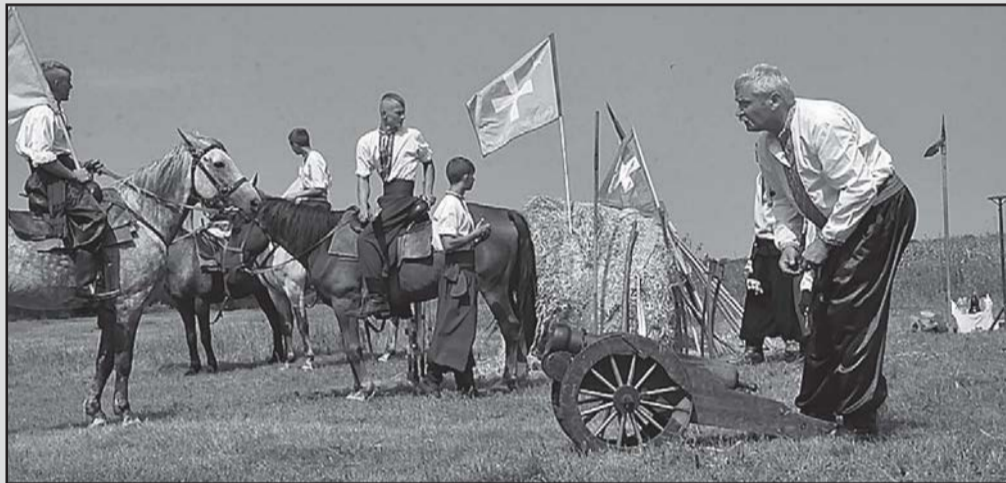
Шульгівка вже привернула увагу до себе не лише відчайдушним спротивом несподіваним планам агрохолдингу, в якого на побігеньках опинилися всі гілки регіональної влади - від сільської до обласної включно. Тут живуть люди, які мають інше від визначеного кимось бачення розвитку рідного краю. Як означає організатор «Мільйон з гектару», голова Львівської асоціації кредитних спілок Петро Маковський «українці спрагли до солідаризації. По-іншому в нас не буде. Українці спрагли чесного провідництва, яке знає що робити, як робити, яке поведе і не обдурить. У 1904 році отець Остап Нижанківський у селі Завадові поблизу Стрия відкрив крамничку та молочарню. Власне з останньої і постав той знаменитий «Маслосоюз», який експортував власну продукцію до багатьох країн Європи. Маємо йти цими давніми батьківськими шляхами».

Так, Європа потроху відчиняє двері спраглому до демократичного життя українському народу. Українці давно показали всій Європі, що можуть вести перед і в бою, і в економіці. «Свій до свого, по своє» це давнє українське гасло часів «Маслосоюзу» має допомогти сьогодні нам скрізь – від Шульгівки до Закарпаття, від Ковеля до Пісок під Донецьком. Альтернатива в нас є скрізь, треба її лише побачити.

Підготував
Остан ВЕРНИГОРА.

Альтернатива у Шульгівки!

Децентралізація.dp.ua

На фото: хто побував на «Козацькій толоці» в Шульгівці 20 серпня 2016-го і побачив оцю могутні українські сили і красу, обов'язково приїде сюди бодай раз...

загрозову ситуацію. Віднедавна уряд підкреслює, що метою давно назрілої пенсійної реформи є надання мотивації до праці молодому поколінню. Та не залученим до обов'язкового пенсійного страхування міністр соціалістики Андрій Рева запропонував надзвичайно непросте рішення – доплатити за минулі «нетрудові» роки. Де брати на це кошти за сучасних умов карколомного збільшення тарифів на енергоносії, цін на продукти харчування тощо, в уряді не кажуть. Тож якогось особливого «прориву» від цієї ініціативи годі чекати.

Між тим у шульгівському краї є всі підстави не сподіватися лише на норковий комплекс для вирішення проблем зайнятості людей. Тим паче, що працюють там всього близько п'ятдесяти чоловік, причому більшість з них на будівництві, яке триває недовго. У краї діє громадська організація «Шульгівська громада», вона відстоює право земляків на чисте довкілля, підтримує створення Національного природного парку «Орільський», відроджує національну самобутність краю тощо. З 7-го по 13-те червня Національний екологічний центр України, який допомагає жителям Шульгівки досліджувати проби води, запросив на популярну в Україні конференцію «Мільйон з гектару» до Стрию Львівської області найбільш активних членів органі-

електропастуха, є доільні установки, власні сироварні, проводилися дегустації вироблених сирів. Є цікаве село в Закарпатті – Нижнє селище, його жителі тримають корів, свиней, овець. Для прикладу одна вівця дає за рік тисячу гривень доходу. У кооперативі дивіденди люди вкладають у розвиток господарки, зокрема придбали лабораторію для молока, установку ультразвукового дослідження для корів тощо. Допомога таким кооперативам надходить і від міжнародних організацій, зокрема з Канади. Але підсобити можуть лише тому, хто сам щось робить власними руками і головою.

- А як можна «стартувати» молодим родинам, які лише починають займатися тваринництвом, облаштуванням пасік, городиною тощо і не мають потрібних коштів?

- У Стрию діє кредитна спілка «Вігода», вона і організувала конференцію. Її голова Петро Маковський розповів, що починали цю спілку 11 чоловік, які скинулися по одній гривні. Сьогодні спілка має 26 мільйонів оборотних гривень, є недержавний пенсійний фонд, благодійний фонд «Рідня». Головне, що вона дозволяє отримувати селянам грошові кошти на закупівлю молодняка, облаштування пасік, придбання саджанців тощо під невеличкий відсоток. Таких кредитних спілок чимало в Західній Україні. Ще одна безперечна перевага коопе-

«Данон», яка використовує її для йогуртів по всій Україні. Ця обставина є додатковим стимулом для туристів відвідати Лисятин. Таких прикладів можна навести чимало. «Шульгівська громада» в своїй діяльності орієнтується на людей - що саме вони можуть, чого прагнуть і які для цього є умови. Поїздка допомогла краще вивчити досвід сіл, які міцно «стали на ноги» завдяки не зовнішнім інвестиціям, а місцевій ініціативі.

Плануємо і в Шульгівці розвивати місцеві промисли, кооперативний рух дрібних товаровиробників, «зелений» туризм тощо. Нещодавно іванівський сільський голова Геннадій Негода надіслав шульгівській громаді пропозицію про добровільне об'єднання. Іванівська громада хоче розвивати молочну кооперацію і в нас, і ми до цього обов'язково долучимося, навіть попри те, що громадські слухання не дали поки що згоди на об'єднання.

- Відомо, що конференція «Мільйон з гектару» вивчала не лише матеріальну сторону буття кооперативного руху, а й змістовне дозвілля селян. Що з побаченого найбільш запам'яталося?

- Закарпатське село Нижнє селище, про яке йшла мова, запросило на роботу молоду випускницю театрального вузу. За короткий час вона створила прекрасну дитячу театральну студію «Чіга-

До якого суду належить звертатися громадянин у разі виникнення земельного спору?

У разі виникнення земельного спору громадянин належить звертатися до місцевого суду. Відповідно до Закону України «Про судоустрій України» від 07.02.2002 р. місцевими судами загальної юрисдикції є районні, районні у містах, міські та міськрайонні суди (ст. 21).

З яким процесуальним документом повинен звертатися громадянин до суду для вирішення земельного спору - позовною заявою чи скаргою?

Якщо земельний спір виник у зв'язку із наявністю перешкод у реалізації власником землі чи її користувачем передбачених законом прав, спричинених фізичними чи юридичними особами, то такий власник (землекористувач) вправі звернутися до суду із позовною заявою. Підставою для такого звернення має бути наявність у власника (землекористувача) права матеріально-правової вимоги, іншими словами - повинен мати місце спір про право.

Якщо ж реалізації власником землі чи її користувачем передбачених законом прав перешкоджають рішення, дії або бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, то такий власник (землекористувач) вправі звернутися до суду із відповідною скаргою. Порядок розгляду судом скарг на рішення, дії або бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб регламентується главою 31-А (Цивільного процесуального кодексу України - далі ЦПК[5]). Проте, хоча земельні правовідносини між громадянами та суб'єктами публічної влади можуть носити спірний характер, це не означає, що між ними існує земельний спір, в основі якого є спір про право.

Що має бути обов'язково відображено у позовній заяві?

Позовна заява подається до суду в письмовій формі і повинна містити в собі:

- 1) назву суду, до якого подається заява;
- 2) точну назву позивача і відповідача, їх місце проживання або знаходження, а також назву представника позивача, коли позовна заява подається представником;
- 3) зміст позовних вимог;
- 4) виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги;
- 5) зазначення доказів, що стверджують позов;
- 6) зазначення ціни позову;
- 7) підпис позивача або його представника із зазначенням часу подання заяви.

Позовна заява у випадках, коли до її подання постановлялася ухвала про вжиття запобіжних заходів, повинна містити окрім вищезазначених пунктів, відомості про вжиття запобіжних заходів (накладення арешту на майно, що належить особі, щодо якої вжито запобіжні заходи, і знаходиться в неї або в інших осіб) (див.: ст. 622, чч. 1, 2, 4 ст. 137 ЦПК*).

Як потрібно сформулювати зміст позовних вимог у позовній заяві?

Зауважимо, що позовними вимогами є конкретні та чітко сформульовані у позовній заяві вимоги до відповідача - особи, яка на думку позивача порушила його законні права та інтереси, що випливають із земельних правовідносин. Зазвичай, позовні вимоги викладаються одним чи кількома пунктами у заключній частині позовної заяви після слова «ПРОШУ». Варто пам'ятати, що позовні вимоги мають стосуватися відповідача. Це означає, що у позовних вимогах має міститися прохання до суду зобов'язати відповідача вчинити певні дії (відшкодувати, повернути, привести у попередній стан тощо), а не вчинити ці дії замість відповідача. Наприклад, буде вважатися неправильно сформульованою вимога таким чином: «повернути належну мені земельну ділянку» чи «сплатити борг у сумі (вказується сума) грн. щодо невиконання орендної плати у строки, визначені договором». Натомість, позовні вимоги мають формулюватися таким чином: «зобов'язати відповідача повернути належну мені земельну ділянку» чи «зобов'язати відповідача сплатити борг у сумі (вказується сума) грн. щодо невиконання орендної плати у строки, визначені договором» тощо.

Які документи (їх копії) необхідно долучити до позовної заяви?

Відповідно до ч. 5 ст. 120 ЦПК[6] до позовної заяви додаються письмові докази, а якщо позовна

заява подається представником позивача — також довіреність чи інший документ, що стверджує повноваження представника.

Чим визначається ціна позову та хто її встановлює?

Відповідно до ст. 65 ЦПК* ціна позову визначається:

- у позовах про стягнення грошей - стягуваною сумою;
- у позовах про витребування майна - вартістю відшукуваного майна;
- у позовах про зменшення або збільшення платежів - сумою, на яку зменшуються або збільшуються платежі, але не більше як за один рік;
- у позовах про припинення платежів або видач - сукупністю платежів, що залишилися, але не більше як за один рік;
- у позовах, які складаються з кількох самостійних вимог - загальною сумою всіх вимог, за винятком вимог про відшкодування моральної (немайнової) шкоди.

Земельний спір у суді

Ціну позову вказує позивач. Коли зазначена ціна явно не відповідає дійсній вартості стягуваного, то ціну позову встановлює суддя, постановляючи про це ухвалу. Якщо в момент пред'явлення позову встановити точну його ціну неможливо, розмір мита попередньо визначає суддя з наступним стягненням недоплаченого або з поверненням переплаченого мита відповідно до ціни позову, встановленої судом при вирішенні справи (ст. 66 ЦПК).

Що слід розуміти під письмовими доказами?

Письмові докази - це документи та інші матеріали, що містять закріплені за допомогою знаків відомості, зміст яких підтверджує або спростовує обставини, що підлягають доведенню в цивільних справах.

Зазвичай, письмовими доказами є тексти на папері чи інші матеріали, що містять у собі відомості про обставини, які мають значення для справи.

Письмові докази слід подавати в оригіналі або в належним чином засвідченій копії. Якщо подано копію, то суд за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, або з власної ініціативи вправі, у разі необхідності, вимагати подання оригіналу. Оригінали документів подаються, коли обставини справи відповідно до законодавства мають бути засвідчені тільки такими документами. Якщо подання письмових доказів до суду ускладнено (наприклад, через їх чисельність або лише частина з них має значення для справи), суд може вимагати подання належно засвідчених витягів з них або провести огляд у місці їх знаходження (ст. 49, 50 ЦПК[7]).

Чи потрібно сплачувати державне мито за подання позовної заяви чи скарги до суду?

Так, потрібно. Статтею 3 Декрету КМУ «Про державне мито» від 21.01.1993 р. встановлено ставки державного мита в таких розмірах:

- із позовних заяв - 1 відсоток ціни позову, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- із скарг за неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, що порушують права громадян - 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

В яких випадках суд може відмовити у прийнятті позовної заяви до провадження?

Питання про прийняття позовної заяви у цивільній справі вирішується суддею одноосібно.

- Суддя відмовляє в прийнятті заяви за умови:
- 1) якщо заява не підлягає розгляду в судах;
  - 2) якщо є таке, що набрало законної сили, визнане щодо спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав рішення суду чи ухвала суду про прийняття відмови позивача від позову або про затвердження мирової угоди сторін;
  - 3) якщо в провадженні суду є справи щодо спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав;
  - 4) якщо справа не підсудна даному суду;
  - 5) якщо заява подана недієздатною особою;
  - 6) якщо заяву від імені зацікавленої особи подано особою, яка не має повноважень на ведення справи.

Суддя, відмовляючи в прийнятті заяви, постановляє про це мотивовану ухвалу. Відмова судді в прийнятті заяви з підстав, передбачених ЦПК[8] не перешкоджає повторному зверненню до суду з заявою в тій же справі, якщо буде усунуто допущене порушення (див.: ст. 136 ЦПК*).

Які наслідки подання позовної заяви, що не відповідає вимогам закону?

Якщо позивач подав до суду позовну заяву, яка не відповідає вимогам, що стосуються її змісту, форми та кількості копій заяви (відповідно до кількості відповідачів), або не сплатив державне мито, то суддя, встановивши ці обставини, виносить ухвалу про залишення заяви без руку, про що повідомляє позивача і надає йому строк для виправлення недоліків. У разі усунення позивачем вказаних суддею недоліків у встановлений ним строк, позовна заява вважається поданою в день першого її подання до суду. В протилежному випадку — заява вважається неподаною і повертається позивачеві, про що суддя постановляє мотивовану ухвалу (див.: ст. 137-139 ЦПК*).

Що таке позовна давність та з якого моменту починається її перебіг?

Позовна давність - це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. Чинним Цивільним кодексом України (далі - ЦКУ) загальна позовна давність встановлена тривалістю у три роки.

Перебіг позовної давності починається від дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила. Перебіг позовної давності за вимогами про визнання недійсним правочину (наприклад, продажу земельної ділянки), вчиненого під впливом насильства, починається від дня припинення насильства. Перебіг позовної давності за вимогами про застосування наслідків нікчемного правочину починається від дня, коли почалося його виконання.

У разі порушення цивільного права або інтересу неповнолітньої особи позовна давність починається від дня досягнення нею повноліття.

За зобов'язаннями з визначеним строком виконання перебіг позовної давності починається зі спливом строку виконання (див.: ст. 256, 257, 261 ЦКУ).

Протягом якого строку земельний спір має бути вирішений судом?

Статтею 157 ЦПК визначено, що усі справи, окрім трудових та справ про стягнення аліментів і про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, після призначення їх до слухання повинні бути розглянуті у п'ятнадцятиденний строк.

Підготовка справи до судового розгляду повинна бути проведена не більше як у семиденний строк, а у виключних випадках по складних справах цей строк може бути продовжений до двадцяти днів з дня прийняття заяви (ст. 146 ЦПК[9]).

Це означає, що згідно із чинним ЦПК максимальний строк з моменту прийняття позовної заяви до її розгляду не може перевищувати тридцяти п'яти днів. У цей строк не входять проміжки (періоди) часу, коли провадження у справі зупинено, оскільки із зупиненням провадження зупиняються і всі поточні, але ще не закінчені по ньому строки. Зупинення строків починається з тієї події, внаслідок якої суд зупинив провадження. З дня відновлення провадження перебіг процесуальних строків продовжується (ст. 88 ЦПК).

Шановні читачі! Надсилайте свої запитання з правової тематики на поштову чи електронну адреси редакції. Наші юристи дадуть Вам кваліфіковані відповіді.

Прискоримо дозрівання фруктів і винограду

Урожай винограду, персиків пізніх сортів та інших південних фруктів, термін дозрівання яких припадає на кінець літа - це завжди своєрідна лотерея, де операторами є погодні умови. Але допомогти дбайливо вирощеним плодам дозріти і набрати достатньо цукрів, а також підготувати дерева і куці до зими - завдання кожного садівника.

САДІВНИКУ

АГРОТЕХНІКА САДУ І ВІНОГРАДНИКА

Важливий момент у прискоренні дозрівання - правильна агротехніка саду і винограду. Так, із закінченням росту плодів і початком зміни їх забарвлення потрібно істотно скоротити полив і трохи «підсушити» рослини. Звичайно, ми нічого не зможемо зробити із затяжними дощами, але варто враховувати, що занадто вологий ґрунт уповільнює дозрівання, може викликати розтріскування шкірки ягід у винограду і кісточок у кісточкових.

ПРИЩИПУВАННЯ І ЧЕКАНКА

Для того, щоб плоди були характерного для них забарвлення, вони повинні бути добре освітлені сонцем. Тому необхідне правильне формування дерев, пінцировка (прищипування верхівок) і чеканка - укорочення пагонів у винограду. Ці прийоми обов'язкові, якщо вам потрібні добре визрілі, ароматні і солодкі фрукти.

ВИДАЛЕННЯ ПЛОДІВ І ЛИСТКІВ

Важливо не «скупитися» і відрегулювати навантаження на куці або дерево, своєчасно видаливши надлишок плодів - тоді йому вистачить сил і ресурсів на те, щоб забезпечити дозрівання і високу якість врожаю. У винограду варто видалити з пагонів частину листя. Це забезпечить провітрювання і освітлення грон, знизить ураження рослин хворобами, і прискорить накопичення цукрів.

Після того як листя видалено, варто обприскати грона 0,2-0,3% розчином сульфату калію - тоді ягоди будуть помітно солодшими. Не варто знімати виноград, як тільки ягоди забарвляться. Накопичення цукрів у них триває, поки погода досить тепла. Знімати врожай потрібно,

коли настане стійке похолодання, але до перших заморозків: вони можуть викликати осипання ягід.

Доглянутий, вчасно підгодований сад завжди порадує свого власника рясним врожаєм фруктів і ягід.

ПІДЖИВЛЕННЯ І УМОВИ

Іноді, при несприятливих погодних умовах, фрукти навіть восени не дозрівають. Це пов'язано з тим, що рослинам не вистачає тепла. Але оскільки побудувати теплицю над кожним деревом не можна, єдине, що залишається садівникові, - забезпечити рослинам максимально сприятливі умови, виходячи з можливостей.

Дерева, що готуються до зими, змінюють вимоги до харчування. Зокрема, азот

- елемент, необхідний для активного росту (міститься в компості, перегноєві, коров'яку, а також у таких добривах, як селітра і сечовина) - їм не тільки не потрібний, але навіть шкідливий! Підживлення азотом може уповільнити дозрівання фруктів і стимулювати вторинний ріст пагонів. А ось для дозрівання фруктів і овочів з основних елементів живлення потрібні фосфор і калій - ці елементи містяться в комплексних добривах з «осінньою» формулою. Можна використовувати і такі добрива, як сульфат калію, простий і подвійний суперфосфат, амофос. Крім того, сьогодні розроблені спеціальні гормональні стимулятори дозрівання плодів. Але їх використання вимагає точних дозувань, обережного поводження.

Відмінним комплексним

«осіннім» добривом для винограду і плодівих рослин буде доступний більшості попіл. Він містить багато фосфору, калію, кальцію та інших мікроелементів. А ось азоту, зайвого для рослин, в попілі практично немає. Потрібно тільки пам'ятати, що попіл може змінити кислотність ґрунту - він, розчиняючись, робить ґрунт більш лужним. Перед внесенням попіл бажано просіяти, видаливши вугілля. Чим світліше попіл, тим краще підходить як добриво.

З мікроелементів в кінці літа - восени рослини особливо потребують магнію, кальцію, бору: їх джерело - такі мікродобрива, як сульфат магнію, борна кислота, кальцієва селітра. Але багатого краще використовувати хелати цих елементів - вони швидше засвоюються рослинами.

Кращі види літнього відпочинку

Літо - час відпусток.

Ми з нетерпінням чекаємо на прихід теплих літніх днів, мріємо про нові враження і сподіваємося, що в цей час року нарешті зможемо гарненько відпочити. І не тільки відпустку, але і вихідні дні влітку планують ближче до місць, що надихають на відпочинок.

Чому літо - найкращий час для відпочинку?

Відпочивати можна і потрібно в будь-який час року. Але більшість з нас віддає перевагу саме ліку. У цей час ми максимально налаштовані на відпочинок, бо є для цього вагомий підстави, а саме:

Температура повітря досить висока. Комфортна температура для нашого організму 22-26 градусів. Літні температури найчастіше близькі до цих показників. І це «підобається» нашому організму, адже йому не потрібно витрачати енергію на обігрів. А нам не потрібно одягати на себе сто одяженок.

Довгий світловий день. Чим довший світловий день, тим більше часу на активний відпочинок.

Можна купатися. У цей час року вода у водоймах прогрівається до комфортних температур, і ми можемо купатися в морі, річках і озерах, отримуючи від цього процесу масу задоволення.

Можна загорати. Багато хто з нас любить загорати. Літо - саме час для такого проведення часу.

Багато смачних овочів і фруктів, які можна їсти у великих кількостях. При цьому організм отримує максимум потрібних вітамінів і мікроелементів.

Все це і багато іншого робить літо часом, коли відпочивати не тільки можна, а й треба. Але ж хочеться відпочити так, щоб не «перевантажитися» психологічно та оздоровитися фізично. Як правильно використовувати теплу пору року з користю для себе? І який відпочинок вибрати?

Здоровенькі були!

Види літнього відпочинку

Влітку перед нами відкриваються різноманітні перспективи, і кожен може вибрати відпочинок у відповідності зі своїм смаком і можливостями.

Пляжний відпочинок

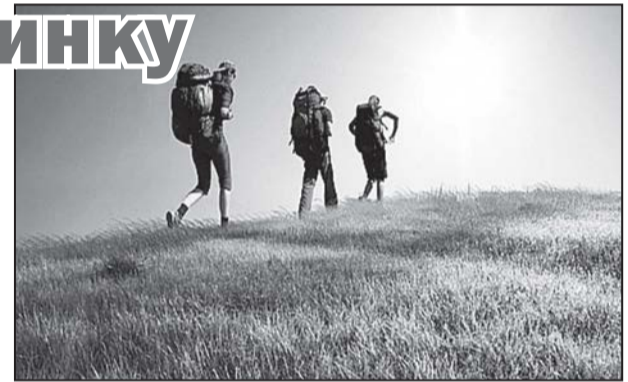
Це один з найпопулярніших видів відпочинку. За пляжним відпочинком одні з нас їдуть на морські курорти, а інші користуються довколишніми водоймами. Пляжний відпочинок допоможе прогрітися, засмагнути і накупатися. Завдяки цьому виду відпочинку наш організм відновить свої сили. Купання і помірне перебування на сонці підвищать імунітет, стимулюють обмін речовин і посприяють поліпшенню психологічного стану.

Але потрібно пам'ятати, що надмірно довге перебування на активному літньому сонці шкідливе. Якщо «смажитися» на сонці цілими днями, можна перегрітися, отримати сонячний удар і навіть «заробити» нові хвороби. Та й «перекупатися» і застудитися теж можна. Тому ставтеся до цього виду відпочинку обдуманно, не зловживайте сонячними і водними процедурами.

Відпочинок у лісі

Влітку в лісі красиво і приємно. Запахні трави і чисте, насичене киснем повітря мають лікувальний ефект на ваш організм. Цей вид відпочинку навіть прописують в деяких випадках. Наприклад, людям з проблемами органів дихання рекомендують проводити деякий час, вдихаючи повітря хвойних лісів.

Провести відпустку або вікенд в лісі можна в спеціальному санаторії, на турбазі або «дикуном», поставивши намет у вподобаному вами місці. Такий спосіб відпочивати більше підходить людям, що

люблять побути далеко від людних місць і міського гамору. Але в лісі, як правило, збільшується ризик бути покусаним комарами і іншими комахами, це мінус даного виду відпочинку.

Влітку в гори

У цей час року любителі гірських подорожей можуть здійснити свою мрію і підкорити нові вершини. Відпочинок в горах - це чисте повітря, помірні фізичні навантаження і чудові гірські пейзажі. Такий вид відпочинку формує фізичну витривалість, зміцнює м'язи, спалює зайві кілограми і допомагає повністю «перевантажитися». Відпочити в горах можна «дикуном», вирушивши в похід з наметами або в санаторії чи готелі в комфортабельних умовах.

Будь-який відпочинок може бути активним

Будь-який з перерахованих вище видів відпочинку може бути спокійним і розслабленим, а може бути активним. Купання, пляжні спортивні ігри, катання на велосипеді, тривалі прогулянки - активне проведення часу допоможе по-справжньому відпочити. Не бійтеся, що рух вас втомить. Помірні фізичні навантаження запустять відновні процеси в організмі і допоможуть позбутися психологічної втоми.

Вибирайте відпочинок собі до смаку. Відпочивайте так, щоб оздоровитися, відновитися і відчути радість життя. Використовуйте літо для відпочинку на повну!

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-850-72-74
e-mail:farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1783912 Тираж 10 000.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлени матеріали.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Сонце повертає на спад

Літнє сонцестояння, по-іншому «сонцеворот», означає пік тривалості світлого часу доби. Саме на 21 червня цьогогорік припадає найдовший день і найкоротша ніч для північної півкулі.

УМОМЕНТ сонцестояння точки сходу і заходу Сонця перестають рухатись. Попри те, що літо з цієї миті тільки починає набирати оберти, Сонце вже повертається до осені. З того часу світловий день піде на спад, і вже до 22 вересня, до осіннього рівнодення, темний час доби превалюватиме над днем.

Сонцестояння - це астрономічне явище, що являє собою момент проходжен-

Календарик

ня центру Сонця через точки екліптики, найбільш віддалені від екватора небесної сфери (точок сонцестояння).

Внаслідок високосного зсуву дати сонцестояння в різні роки можуть відрізнятись на 1-2 дні. Моменти сонцестояння наступають у простий рік на 5 годин 48 хвилини 46 секунд пізніше, ніж у попередній, а у високосний - на 18 годин 11 хвилин 14 секунд раніше. Тому моменти сонцестояння можуть припадати на дві сусідні календарні дати.

В астрономії момент зимового сонцестояння приймається за початок зими, а момент літнього сонцестояння - за початок літа.

Протягом декількох сусідніх днів сонцестояння Сонце майже не змінює схилення, його полуденні висоти в небі майже незмінні; звідси й походить сама назва сонцестояння.

Сонцестояння і народні свята

Літній сонцеворот належить до язичницьких свят. У день літнього сонцестояння за старих часів відзначали свято середини літа - Літу. Цього дня стрибали через багаття, співали пісень, купалися, танцювали і веселилися. Це свято втілює достаток, родючість, щастя, життєрадісність, а тому готувати їжу і спати в ці дні найкраще на природі.

До дня літнього сонцестояння належить і одне з головних слов'янських свят - день Івана Купала. Свято Івана Купала відзначають у багатьох слов'янських країнах. У Литві він відомий як Ладо, в Польщі - як Сobotки, в Україні - Купала, або Купайло. Проте, через відставання юліанського календаря від григоріанського, Івана Купала стали святкувати лише через два тижні після сонцестояння (6-7 липня).

До традицій Купайла на-

лежать такі обряди, як збір цілющих трав, запалювання вогнів, купання або обливання водою, ворожіння, святкове частування.

Крім цього, до наших днів дійшов ще один обряд - у цю ніч незаміжні дівчата повинні сплести вінки і, вставивши в них запалені свічі, спустити на воду. В деяких регіонах водилося,

щоб потенційні наречені збиралися нижче за течією і намагалися вилловити вінок своєї майбутньої дружини. В деяких регіонах доля дівчини передрікалася за «поведінкою» віночка.

Сміливці в цю ніч шукають цвіт папороті, що обіцяє тому, хто його знайде, щастя. На світланку народне свято закінчується.

Вінчання

Якщо ми у парі, то й біда нам - півбіди

Вінчання - це форма церковного шлюбу. Цікаво, що у наших предків було прийнято, щоб повінчані молоді (якщо вінчання не збіглося з традиційним весіллям) жили окремо одне від одного, аж поки не справлять «народне» весілля, яке мало більше сили.

Перед тим, як іти до церкви, молоді просять у батьків благословіння. Ця церемонія відбувається із хлібом-сіллю та поклонами. У деяких регіонах нашої країни вінчання зветься прощом: молодий і молода тричі обходять довкола стола та просять батьків пробачити за все, чим завинили перед ними; йдучи до церкви, молода часто кладе

собі за пазуху залізного ключа або цілушку хліба. Виходячи з церкви молоді з'їдають хліб, щоб жилось не вбого.

З вінчанням пов'язано багато різних повір'їв чи то забобонів. Наприклад, вважається, що той, хто з молодих першим переступить церковний поріг або першим вступить на килимок перед аналоєм, буде керувати в домашньому житті.

Під час вінчання дружки мусять тримати на правому плечі молодого хлібину зі свічкою, а над лівим плечем молодої перемітку.

Погано, якщо в когось із молодят впаде обручка з руки.

Обручка - то дуже давній символ життєвого кола. Здавна вважається поганою озна-

кою, коли під час вінчання будь-що падає на підлогу, бо воно може торкнутися тих сил, що живуть під землею,

потривожити їх, а тоді вони можуть скоїти щось погане.

Недобре, якщо згасне свічка: вогонь, тобто свічка - це

3 діда-прадіда

символ життя. Виходячи після шлюбної церемонії з церкви наречені мусять дати гостям цукерки, бо так підсвідомо вони задовбрюють солодощами того, хто має злі, погані думки.

Молоді пари просять Бога, щоб у день одруження та вінчання він послав їм багато сонця та короткочасного, але рясного дощу. Мовляв, тоді пара буде багатого й щасливою до кінця життя. І це природно: вода й сонце - це ті стихії, що забезпечують цикл життя на Землі. Саме тому вважається, що вони є доброю прикметою для молодят. Адже саме дощ і сонце дають нам врожай, а отже - й добробут.

Узагалі, мусимо визнати, що вінчання збагачує традиційне народне весілля ідеєю освячення шлюбу, закріплюючи цінності сімейного життя.

Рецепти на Петрів піст

шматочки риби і прокип'ятити 2-3 хвилини. При подачі на стіл посипати юшку рубаною зеленню.

Гювеч пісний

Можна приготувати в піст до сніданку або вечері, а також як другу страву на обід. Потрібно: 100 г цибулі-порей, 300 г стручкової квасолі, 3 моркви і 3 кореня селери, 1 кабачок, 3 помідори, 2-3 картоплини, 2 склянки консервованого зеленого горошку, 3-4 ст. ложки рослинної олії, 2 склянки води, сіль за смаком. Картоплю, кабачок, корінь селери і моркву помити, почистити. Цибулю-порей подрібнити. Стручкову квасолу нарізати ромбиками, а кабачок, картоплю, корінь селери і моркву - кубиками. Картоплю і кабачок обсмажити в рослинній олії. Інші овочі пасерувати. Усе з'єднати і покласти в глибоку форму. Додати воду. Поставити на розігріту

плиту. Тушкувати до повної готовності. Додати зелений горошок. Зверху покласти помідори, нарізані кільцями. Каструлю зняти через 5-7 хвилин.

Пісний плов з чорносливом

(монастирський рецепт)

Потрібно: 0,5 кг рису, 2 великі ріпчасті цибулини, 3 морквини, 2 болгарські перці, 200 г чорносливу, 3 свіжих помідора, 3-4 зубчики часнику, олія, лавровий лист, сіль і чорний мелений перець за смаком, 600-700 мл води. Цибулю, моркву, болгарський перець нарізати і обсмажити на олії окремо до готовності. Чорнослив порізати соломкою. Часник дрібно порізати. Помідори порізати кубиками. Рис промити, покласти в казан. Туди ж покласти обсмажені овочі, помідори, часник, чорнослив, лавровий лист, сіль і перець. Варити на повільному вогні.

Нині Петрів піст, який почався 12 червня і триватиме по 11 липня, тож тим, хто його дотримується пропонуємо кілька рецептів пісних страв.

Пісна юшка зі свіжої риби (монастирський рецепт)

На 2 л води буде потрібно: 1-1,5 кг риби, 1/3 склянки пшоно, 1 морква, 3-4 картоплини, 1 ріпчаста цибулина, 10 горошин чорного перцю, сіль, зелень за смаком. Рибу почистити, випатрати, промити і зварити з неї бульйон, знімаючи в міру необхідності піну. Вийняти рибу, а бульйон ретельно процідити через сито і поставити на вогонь. Коли закипить, покласти в каструлю пшоно, нарізані соломкою картоплю і моркву, цибулину, лавровий лист і перець. Варити до готовності овочів. У цей час руками розібрати рибу на невеликі шматочки, уважно вибираючи кістки. Коли суп звариться, покласти в нього

Школярі-визадники

На уроці історії:

- Отже, мої юні партизани, починаю допит по минулій темі.

***

Батько сину:

- Двійку виправив?

- Виправив!

- Ану покажи!

- От!

- Ну хто так виправляє?! Дай сюди!

***

- Сергію, назви планети Сонячної системи, - каже вчителька.

- Земля, Ма-а-арс, - тягне час Сергій і не розчувши до ладу підказку, додає:

- Снікерс!

Пишіть:

49000, м. Дніпро,

вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:

786-02-21,

098-183-00-18,

050-850-72-74

Передплатити

«Фермер Придніпров'я» можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа щомісяця. Передплатний індекс 60092.